

Jak zmniejszyć ryzyko udaru w przypadku migotania przedsionków?

Migotanie przedsionków (ang. AFib) jest częstym zaburzeniem, polegającym na **nieregularnym biciu serca**. Prowadzi ono do tworzenia **nieprawidłowych zakrzepów krwi**, co z kolei **może zwiększać ryzyko udaru**¹. Niniejsza broszura pokazuje, **jak można zmniejszyć to ryzyko**^{2,3}.

[Czytaj dalej, aby dowiedzieć się więcej](#) →

Materiał jest przeznaczony dla pacjentów, którzy otrzymują doustne leki przeciwkrzepliwe niebędące antagonistami witaminy K (ang. NOAC). Broszurę przygotowano wyłącznie w celu edukacyjnym i nie należy jej interpretować jako porady medycznej. W związku z tym przedstawione treści nie mogą zastąpić zaleceń, rozpoznania czy sposobów leczenia przepisanych i rekomendowanych przez lekarza.

AFib (atrial fibrillation): migotanie przedsionków; **NOAC** (non-vitamin K antagonist oral anticoagulant): doustny lek przeciwkrzepliwy niebędący antagonistą witaminy K

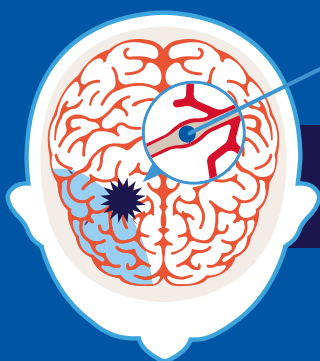
SANDOZ

Co to jest udar?

Udar występuje wtedy, gdy w mózgu powstaje zakrzep lub dochodzi do **przerwania naczynia krwionośnego**⁴.

Wyróżnia się **dwa główne rodzaje udaru**⁵:

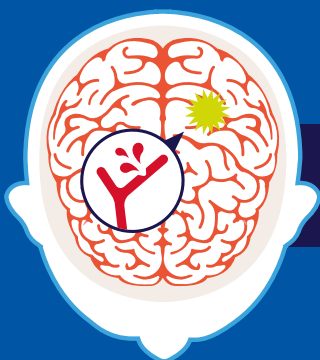
UDAR NIEDOKRWIENNY

około **9**
na **10** udarów⁵

Udar niedokrwienny występuje wówczas, gdy dochodzi do **zablokowania przepływu krwi w mózgu**, prawdopodobnie z powodu **zakrzepu krwi** lub **nagromadzenia tłuszczu**^{4,5}.

UDAR KRWOTOCZNY

około **1**
na **10** udarów⁵

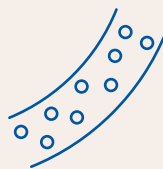
Udar krwotoczny występuje wówczas, gdy dochodzi do **przerwania naczynia krwionośnego w mózgu**, prawdopodobnie z powodu **wysokiego ciśnienia krwi** lub **przepełnienia naczynia**^{4,5}.

Czym są zakrzepy krwi?

Wykrzepianie krwi, określane również jako **krzepnięcie**, jest procesem, który ma na celu **zapobieganie nadmiernemu krwawieniu** w przypadku uszkodzenia naczynia krwionośnego. Innymi słowy, krzepnięcie krwi pomaga zapobiec sytuacji, w której małe skaleczenie prowadzioby do nasilonego krwawienia⁶.

Czasami jednak **nieprawidłowy zakrzep krwi** może utworzyć się w naczyniu krwionośnym lub w sercu **bez widocznego urazu**^{5,6}. **Migotanie przedsionków znacznie zwiększa** prawdopodobieństwo powstania zakrzepu krwi w odległych częściach **układu krążenia**, prowadząc do blokad w przepływie krwi określanych jako **zatorowość systemowa** (ang. SE). Te zakrzepy krwi, mogą **przemieszczać się** w całym ciele i prowadzić do **udar**, jeśli dostaną się do **mózgu**. W związku z tym wymagają **szybkiej diagnozy i odpowiedniego leczenia**⁵⁻⁷.

Leki przeciwnadkrzepliwie pomagają zapobiegać tworzeniu się nieprawidłowych zakrzepów krwi⁶

Kto jest szczególnie narażony na wysokie ryzyko udaru?

Możesz być narażony na **wysokie ryzyko udaru**, jeśli masz **nieregularne bicie serca**, określane również jako **migotanie przedsionków**⁵.

Możesz być szczególnie narażony, jeśli masz:

Podtyp migotania przedsionków, który nie jest związany z **wadami zastawek serca** (ang. NVAF)¹

Inne problemy zdrowotne, takie jak nadciśnienie tętnicze, cukrzyca lub otyłość^{8,9}

Wiadomo też, że **częstość występowania udarów związanych z migotaniem przedsionków zwiększa się wraz z wiekiem**. Ryzyko wystąpienia jest nawet **5 razy większe** u osób w wieku 80–89 lat w porównaniu z osobami w wieku 50–59 lat¹⁰.

50–59 lat

80–89 lat

Ryzyko zwiększa się

nawet **5-krotnie**¹⁰

Skuteczne leczenie, takie jak stosowanie doustnych leków przeciwkrzepliwych, może pomóc zapobiec tworzeniu się nieprawidłowych zakrzepów krwi w następstwie migotania przedsionków^{8,11}.

W jaki sposób leki przeciwkrzepliwe mogą pomóc w zapobieganiu tworzeniu się nieprawidłowych zakrzepów krwi?

Wyróżnia się **dwie główne kategorie leków** stosowanych w celu zapobiegania **udarom mózgu** lub **zatorowości systemowej** (ang. SE)²:

Antagoniści witaminy K (ang. VKA)	Doustne leki przeciwkrzepliwe niebędące antagonistami witaminy K (ang. NOAC)
Leki z grupy VKA hamują wiele etapów procesu krzepnięcia, zapobiegając wykrzepianiu krwi ¹² .	Leki z grupy NOAC hamują określony etap procesu krzepnięcia, zapobiegając wykrzepianiu krwi ¹² .

Co zalecają lekarze?

Podczas leczenia **pacjentów z migotaniem przedsionków** lekarze zalecają **przyjmowanie leków z grupy NOAC zamiast leków z grupy VKA** w celu zapobiegania udarowi z następujących powodów^{2,13}:

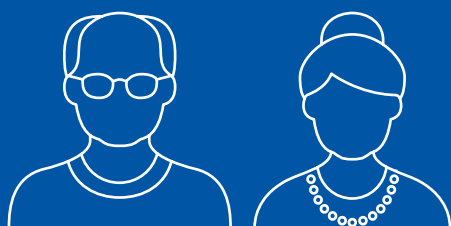
1. Dobra **skuteczność** i ogólne **bezpieczeństwo**^{2,13}
2. Mniej interakcji z **żywnością i innymi lekami**¹³
3. Mniej **wizyt u lekarza i konieczności wykonywania badań w laboratorium**¹³

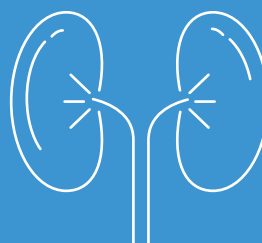
Leczenie odpowiednim lekiem z grupy NOAC, podawanym we właściwej dawce, może pomóc zapobiec tworzeniu się nieprawidłowych zakrzepów krwi, bez zwiększania ryzyka poważnego krwawienia¹³

Jakie czynniki bierze pod uwagę lekarz, przepisując lek z grupy NOAC?

Dostępne są **różne leki z grupy NOAC**, które stosuje się w **różnych schematach dawkowania**. Lekarz dostosuje sposób leczenia i dawkę leku do twojej **indywidualnej sytuacji** na podstawie niektórych lub wszystkich **poniższych czynników**¹³:

WIEK

SPRAWNOŚĆ NEREK

MASA CIAŁA

INNE PROBLEMY ZDROWOTNE
I AKTUALNIE PRZYJMOWANE LEKI

Przyjmowanie leków przeciwkrzepliwych może pomóc utrzymać dobry przepływ krwi, przyczyniając się do zapobiegania udarom^{14,15}

Co może wpływać na ryzyko wystąpienia udaru?

Pamiętaj, że przepisane Ci **leczenie przeciwkrzepliwe** może być **mniej skuteczne z powodu**^{3,16}:

NIEKTÓRYCH CHORÓB, KTÓRE MOGĄ BYĆ U CIEBIE ROZPOZNANE

Cukrzyca

Nieprawidłowe stężenie cholesterolu lub innych tłuszczów (lipidów) we krwi

Wcześniejsze zdarzenia związane z tworzeniem się zakrzepów krwi

Pomijanie przyjęcia dawki leków

Palenie tytoniu

Co jeszcze możesz zrobić, aby zmniejszyć ryzyko udaru?

Oprócz **ściśłego przestrzegania zaleconego planu leczenia**, ważne jest wprowadzenie i utrzymywanie zdrowych nawyków^{2,3}:

Stosowanie zbilansowanej diety

Zaprzestanie palenia tytoniu

Regularna aktywność fizyczna

Niewielkie zmiany, które możesz wprowadzić samodzielnie, mogą mieć ogromny wpływ na zapobieganie udarom³

Czy leki generyczne są takie same jak oryginalne leki referencyjne?

Oryginalny lek referencyjny to lek, który został po raz pierwszy opatentowany przez firmę farmaceutyczną. Oznacza to, że żadna inna firma nie może opracować i sprzedawać kopii tego samego leku w **okresie ochrony patentowej**¹⁷.

Jednak po wygaśnięciu patentu inne firmy farmaceutyczne mogą zacząć opracowywać i wprowadzać na rynek **bardzo podobne leki**, wykorzystujące **te same aktywne składniki**, w tej samej dawce co oryginalny lek referencyjny. **Takie leki określa się jako leki generyczne**¹⁷.

Innymi słowy, jeśli Twój lekarz przepisze lek generyczny zamiast oryginalnego leku referencyjnego, możesz mieć pewność, że lek ten ma **taką samą jakość oraz skuteczność i bezpieczeństwo**¹⁷

Korzyści zdrowotne, które możesz uzyskać ze stosowania leku generycznego i oryginalnego leku referencyjnego, będą porównywalne¹⁷

Najważniejsze informacje do zapamiętania:

- **Migotanie przedsionków** naraża Cię na **wysokie ryzyko wystąpienia udaru lub zatorowości systemowej (ang. SE)^{5,7}**.
- **Doustne leki przeciwkrzepliwe** odgrywają **ważną rolę w zapobieganiu udarom lub SE związanym z migotaniem przedsionków^{8,11}**.
- **Hamowanie tworzenia się nieprawidłowych zakrzepów krwi** jest **kluczowym elementem w zapobieganiu udarom lub uszkodzeniom innych narządów^{6,13}**.
- Nawet **niewielkie zmiany stylu życia** mogą w **dużym stopniu przyczynić się do zmniejszenia ryzyka udaru³**.
- **Leki generyczne oferują porównywalne korzyści do swoich oryginalnych odpowiedników¹⁷**.

SE (*systemic embolism*): zatorowość systemowa

Piśmiennictwo: **1.** WebMD. Which type of atrial fibrillation do you have? Dostępny na stronie internetowej: <https://www.webmd.com/heart-disease/atrial-fibrillation/types-atrial-fibrillation>. Dostęp: październik 2023. **2.** Hindricks G et al. Eur Heart J. 2021;42(5):373–498. **3.** Wankowicz P et al. Arch Med Sci. 2019;15(5):1217–22. **4.** Centers for Disease Control and Prevention. About stroke. Dostępny na stronie internetowej: <https://www.cdc.gov/stroke/about.htm>. Dostęp: październik 2023. **5.** Grysiewicz RA et al. Neurol Clin. 2008;26(4):871–95, vii. **6.** American Society of Hematology. Blood clots. Dostępny na stronie internetowej: <https://www.hematology.org/education/patients/blood-clots>. Dostęp: październik 2023. **7.** Bekwelem W et al. Circulation. 2015;132(9):796–803. **8.** Alkhouli M, Friedman PA. J Am Coll Cardiol. 2019;74(24):3050–65. **9.** Milentijevic D et al. J Med Econ. 2021;24(1):212–7. **10.** Hannon N et al. Stroke. 2011;42(9):2503–8. **11.** Freedman B et al. Lancet. 2016;388(10046):806–17. **12.** Salem JE et al. Fundam Clin Pharmacol. 2015;29(1):10–20. **13.** Beyer-Westendorf J et al. TH Open. 2021;5(3):e353–e62. **14.** Saraiva JFK. Cardiol Ther. 2018;7(1):15–24. **15.** Cosemans JM et al. Cardiovasc Res. 2013;99(2):342–52. **16.** Tanaka K et al. Stroke. 2020;51(4):1150–7. **17.** Food and Drug Administration. Generic drugs: questions and answers. Dostępny na stronie internetowej: <https://www.fda.gov/drugs/frequently-asked-questions-popular-topics/generic-drugs-questions-answers>. Dostęp: październik 2023.

